

Să vorbim despre Europa

Buletin informativ, editat de Asociația Presei Independente (API), în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în parteneriat cu I.S. „Poșta Moldovei”, cu suportul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).
Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor.

ARGUMENT

Acasă, în Europa

Sorina Ștefărcă

Într-o după-amiază însorită de duminică, pe 27 aprilie, un grup de tineri s-a apropiat, cu pas alergător, de punctul de trecere Leușeni al frontierei Republicii Moldova. Se porniseră dis-de-dimineață de la Chișinău și aveau în spate aproape 100 de kilometri parcurși pe jos, dar pentru a trece granița au așteptat să se facă miezul nopții. Însă, nu, nu erau niște infractori - erau primii cetățeni ai Moldovei care au intrat în Uniunea Europeană fără viză, prezentând doar pașaportul biometric, facilitate care a devenit valabilă începând cu ora 00.00 a zilei de 28 aprilie 2014.

A fost o trecere mai mult simbolică - tinerii au revenit în același miez de noapte acasă -, dar de bun augur: în prima săptămână după ridicarea vizelor de călătorie în UE, 8136 de moldoveni au mers în UE cu pașaport biometric. Și, în pofida „catastrofelor” anticipate de către scepticii de serviciu, în prima săptămână „fără vize” nu a existat nici un cetățean al Republicii Moldova căruia să-i fie interzisă intrarea în țările Acordului Schengen sau statele ce aplică acest acord.

Sunt cifre care, de facto, demolează mai multe mituri și sperietori, care din care mai deșucheate, legate de regimul liberalizat de vize cu Europa - de la faptul că moldovenii nu sunt cocostârci călători, respectiv vor sta acasă, până la acela că vom asista la un exod; de la convingerea că două-trei zile într-o țară europeană te costă o avere până la tradiționalul deja „cui trebuie noi acolo și cine ne așteaptă?”.

Ne așteaptă Europa, pe care - deși ne pare că știm totul despre ea - urmează încă să o descoperim, încetul cu încetul, să-i adoptăm valorile de civilizație și să ne lăsăm, la rândul-ne, adoptați de ele. Iar, odată cu aceasta, să scăpăm și de celelalte mituri și sperietori care ne bântuie și care ne fac să căutăm alternative iluzorii și inexistente. Dracul nu e atât de negru precum pare ori precum deseori vor să vă convingă alții - trebuie doar să întredeschizi ușa și să privești spre necunoscut. Apoi să pășești...

Noi vă propunem să o facem împreună, prin acest vechi-nou supliment dedicat ideii de modernizare și europeanizare a Moldovei - de fapt, ideii de revenire a noastră acasă, în Europa.

Să vorbim despre Europa, fiindcă Europa este pentru fiecare!

ISTORIA PE CARE O FACEM NOI

Fără vize în UE, spre libertate și demnitate

Ziua de 28 aprilie 2014 și-a adjudecat deja calificativul de „istorică” pentru Republica Moldova - din această dată, cetățenii țării noastre pot călători în Uniunea Europeană doar în baza pașaportului biometric. Printre primii care au beneficiat de abolirea vizelor au fost și 20 de moldoveni ale căror rude, de mai mulți ani, sunt stabilite în Grecia. Împreună cu delegația oficială a Republicii Moldova, condusă de premierul Iurie Leancă, la 28 aprilie ei au zburat la Atena, capitala Greciei, țară care în prezent deține președinția Uniunii Europene. În cadrul evenimentului „Fără vize în UE”, alături de liderii politici și funcționari din Executiv, în avionul care a zburat la Atena s-au mai aflat 25 de studenți, câștigători ai concursului „Fii primul care zboară fără viză în Europa!”, organizat de Guvern, și șase elevi olimpici, selecția de Ministerul Educației.

Lilia Zaharia,

Asociația Presei Independente

Procedura de intrare în țară a fost simplă: prezentarea pașaportului biometric. Astfel, din chiar prima zi, regimul liberalizat de vize s-a impus ca o realizare politică ce a marcat destinul țării, dar mai ales destinul oamenilor. O dovedește și emoția sinceră a moldovenilor din Atena, care și-au revăzut rudele după ani de despărțire, ani în care au discutat doar la telefon și prin Skype, sau lacrimile de fericire ale bunicilor care și-au îmbrățișat pentru prima dată nepoții...

Pe Aeroportul Chișinău, în dimineața lui 28 aprilie, emoțiile sunt maxime. Iraidei Burlea din satul Bravicea, raionul Călărași, încă nu-i vine să creadă că, peste câteva ore, va putea să-și revadă fiicele care trăiesc de mai mult timp la Atena. Cu o zi înainte de plecare, a copt pâine de casă, a luat niște ouă

și cozonac - lui Gheorghită, nepotul ei care lucrează în Grecia, i-a plăcut mereu cozonacul copt de bunica... „L-am crescut până la 12 de ani, apoi mama lui l-a luat la Atena. Am acolo două fiice, pe Lilia și pe Ana, una e plecată de 19 ani, alta - de 15. Nu le-am văzut de mult. Vin rar pe acasă, fiindcă lucrează...” spune doamna Iraida.

„Nu voi mai dormi în parcul din Odesa?”

Femeia este nerăbdătoare să se urce în avion, nerăbdare alimentată și de faptul că este prima dată când va zbura. „Acum e mai simplu, vedeți, vii cu pașaportul de acasă, îl arăți și pleci în drumul tău.

Natalia Gherman,
ministrul Afacerilor
Externe și Integrării
Europene:

„În 2014,
Ziua Europei
este una
deosebită”

interviu în pag. 3-4 ▶

continuare în pag. 2 ▶

Fără vize în UE, spre libertate și demnitate

► urmare din pag. 1

Nu mai e chinul de altă dată”, ne spune ea oftând. După care începe să depeze prima sa experiență „cu vize”, pe care a trăit-o la prima sa vizită în Grecia. „Fetele mi-au făcut pașaport albastru, dar, pentru a pleca la ele, aveam nevoie de viză. M-am dus la Odesa, în Ucraina, la Consulatul Greciei. Acolo însă nu am reușit să rezolv problema într-o singură zi, așa că a trebuit să rămân peste noapte. Am dormit pe o bancă într-un parc din Odesa. La Atena am plecat cu microbuzul. A fost greu, acum este mult mai ușor”, încheie femeia.

Se dărâmă bariere și se deschid drumuri noi

Înainte ca avionul să decoleze, liderii politici ai țării, dar și oficiali europeni, au ținut să-i felicite pe toți cetățenii Republicii Moldova pentru această realizare.

„Este o zi istorică și nu mă tem să spun acest lucru. Pentru că, de astăzi, cetățenii țării noastre - in-

diferent de etnie, loc de trai sau limba vorbită - sunt mai liberi”, a declarat prim-ministrul Iurie Leancă. Iar președintele Parlamentului, Igor Corman, a menționat că datoria noastră este să respectăm regulile gazdei: „Imaginea Moldovei depinde de cetățenii Moldovei. În această zi avem un sentiment de mândrie, de împlinire, ceea ce cândva era un vis, astăzi a devenit realitate”.

Și oficialii europeni și-au exprimat bucuria pentru șansa de a călători nestingerit în țările Schengen, de care vor beneficia cetățenii moldoveni. „Este extraordinar! Europa înseamnă unire între oameni. Subliniez faptul, că la trecerea peste hotar, cetățenilor Republicii Moldova nu li se vor mai solicita documente suplimentare. Acum beneficiați de regimul liberalizat de vize”, a declarat Pirkka Tapiola, șeful Delegației UE la Chișinău. Și eurodeputata Monica Macovei a menționat că, din această zi, pentru oamenii Moldovei se dărâmă bariere și se deschid drumuri noi.

„Aici o ducem mai bine, dar acasă ne sunt părinții...”

Ajunși la Atena, delegația noastră s-a întâlnit cu moldovenii din diasporă. Mulți dintre ei au venit în această țară pentru a munci, apoi s-au stabilit cu traiul acolo.

În acea zi de aprilie centrul istoric al capitalei elene a văzut multe lacrimi... Părinți care nu și-au întâlnit de mai mulți ani copiii, surori și frați îmbrățișându-se, soți și soții care își aminteau cum e să te ții de mână, bunici care și-au văzut pentru prima dată nepoții. Doamna Domnica Vasilachi, bunăoară, și-a revăzut fiul plecat în urmă cu șapte ani în Grecia, dar și cei doi nepoți gemeni, de trei ani, care s-au născut pe tărâmul zeilor și cu care femeia, până atunci, vorbea doar prin Skype...

Clipe de neuitat a trăit și protagonista noastră, Iraida Burlea. Fiicele i-au dat emoții mari mamei, mai ales că au întârziat vreo 15 minute. Pentru Lilia Burlea, fiica

cea mai mare, vizita mamei la Atena a fost o surpriză foarte mare. „Ne vedem rar, vrem ca aceste întâlniri să fie mai frecvente, iar de acum, cu siguranță, acest lucru se va întâmpla. Chiar dacă este stabilită cu traiul de 15 ani în Grecia, Lilia spune că acasă, în Moldova, este mai bine. „Aici avem o situație materială mai bună, avem un salariu decent, însă acasă ne sunt părinții, iar atunci când în țară vom avea locuri de muncă bine plătite, ne vom întoarce alături de cei dragi”, susține Lilia.

O horă pe tărâmul zeilor

„Nu uitați că Moldova vă așteaptă acasă”, le-a

spus moldovenilor din Grecia, câteva ore mai târziu, prim-ministrul Iurie Leancă. Parcă auzind gândul de mai devreme al Liliei Burlea, el i-a asigurat că una dintre prioritățile Guvernului e să creeze condiții de muncă și de trai, care să-i readucă în țară pe cetățenii plecați, pentru ca părinții să își poată crește cu drag copiii, fără să fie înstrăinați. Reformele vor continua, nu ne va fi ușor, dar o facem pentru noi toți”, a adăugat premierul.

Și pentru că nu poți pleca din Grecia fără a vizita lăcașul zeilor, delegația din Moldova, însoțită de cetățenii noștri din Grecia, au vizitat centrul istoric al Atenei. Apoi au stat cu toții la o masă de sărbătoare,

Republica Moldova este primul stat din Parteneriatul Estic, care obține astfel de facilități. Potrivit oficialilor europeni, țara noastră și-a îndeplinit angajamentele asumate în cadrul Planului de acțiuni moldo-comunitar pe domeniul vizelor, a făcut și continuă să facă reforme ce vor apropia Moldova de standardele europene.

buna dispoziție fiind susținută de ansamblul folcloric „Struguraș”, animat de un grup de artiști din Moldova stabiliți în Grecia. Hoarele și sârbele noastre au răsunit aici, iar toți moldovenii s-au prins în dans, pentru a sărbători momentul abolirii vizelor și cel al reîntâlnirilor.

„...Este continuarea drumului nostru spre acasă, în Europa”

...Pentru o țară care, în 2009, se afla în afara timpului și a geografiei europene, faptul că peste câteva minute ne vom lua nestingherit zborul spre capitala care în prezent deține președinția Uniunii Europene este o victorie a noastră a tuturor.

O victorie a tinerilor noștri, care își văd viitorul într-o Moldovă modernă și europeană și care, prin acțiunile lor, prin studiile pe care le fac, contribuie la edificarea Europei la noi acasă. Voi sunteți exponenții Moldovei frumoase și inteligente, ai Moldovei moderne și deschise spre cunoaștere - ai Moldovei de mâine. Ziua de 28 aprilie 2014 este și victoria părinților noștri - a părinților rămași acasă, care-și vor putea vizita copiii stabiliți în țările europene și nepoții pe care, unii, nu i-au văzut niciodată. Dar este și victoria părinților plecați

peste hotare, care-și vor putea mai des strânge la piept copiii rămași în Moldova. Spun acest lucru, gândindu-mă la zecile de mii de moldoveni care au trăit și mai trăiesc durerea familiilor rătăcite și care, de astăzi, vor fi puțin mai fericiți.

...M-am întrebat deseori cum aș defini într-un singur cuvânt această performanță a țării noastre. Astăzi,

am convingerea fermă că acest cuvânt este DEMNITATE. Fiecăruia dintre noi i s-a întâmplat să trăiască momente de jenă la solicitarea vizei ori la trecerea frontierei cu UE. Noi dorim ca cetățenii Republicii Moldova să nu se mai simtă niciodată inferiori față de semenii lor europeni, iar pașaportul albastru să devină un element de mândrie, pe care să-l purtăm prin lume cu demnitate.

Acea demnitate care, susținută cu hotărârea și perseverența noastră, ne va ajuta să redevenim de jure ceea ce suntem de facto - membri ai marii familii europene. Abolirea vizelor nu este nici pe departe un sfârșit de cale - dimpotrivă, este continuarea drumului nostru spre acasă, în Europa.

Prim-ministrul Iurie Leancă,
28 aprilie 2014, Aeroportul Chișinău

Natalia Gherman, ministrul Afacerilor Externe
și Integrării Europene:

„În 2014, Ziua Europei este una deosebită”

— **Doamnă ministru, prin ce se deosebește Ziua Europei 2014 de aceeași dată din alți ani?**

— Ziua Europei 2014 este una deosebită pentru societatea moldovenească, deoarece am finalizat mai multe procese demarate în 2009. Mă refer, înainte de toate, la liberalizarea regimului de vize cu UE. A fost un efort al întregii societăți, un efort ce a mobilizat toate resursele din partea echipei guvernamentale, a parlamentarilor și a societății civile. Iar susținerea din partea cetățenilor a fost determinantă pentru apropierea acestui moment istoric. Moldova a devenit mai aproape de familia europeană, cetățenilor ei fiindu-i acordat unul dintre cele mai importante drepturi - cel de a circula nestingherit în spațiul european de care, cu adevărat, aparținem. Este un drept ce simbolizează și revenirea la demnitate - demnitatea unu popor și demnitatea personală a fiecăruia dintre noi. Înseamnă libertatea de a alege unde, când și cum vom circula. Și pune punct unei perioade de izolare și discriminare a cetățenilor noștri. Iar acum începem o nouă etapă de integrare în spațiul european.

De asemenea, la 9 mai 2014 putem vorbi de finalizarea cu succes a unui alt proces important - parafarea Acordului de Asociere și, implicit, aderarea la Zona de Liber Schimb cu UE. Este un document ce va ancora ireversibil țara noastră în spațiul european și care oferă o viziune clară pentru viitorul Moldovei, și anume, preluarea modelului european în dezvoltarea politică, socială și economică a statului. Legislația națională va fi armonizată cu cea a UE, iar, alături de aceas-

ta, normele și standardele comunitare vor deveni și pentru noi un mod firesc de viață. Așa cum firesc e să împărtășim valorile istorice, culturale și cele de civilizație europene.

Astfel, ceea ce ne părea imposibil acum câțiva ani, astăzi e o normalitate - fie că ne referim la participarea activă a savanților moldoveni la spațiul european comun de cercetare și inovare; fie că vorbim de liberalizarea spațiului aerian, care a generat venirea unor companii low cost pe piața noastră, respectiv diminuarea prețurilor la bilete; fie că discutăm proiecte de interconexiune cu piața energetică europeană, prin intermediul României. Toate acestea s-au întâmplat într-o perioadă scurtă de timp, de doar trei-patru ani. Și au fost posibile pentru că am muncit foarte mult, cu toții, iar societatea ne-a susținut. Tocmai de aceea, mă bucur că ultimele date ale sondajelor de opinie arată că populația susține parcursul european al țării noastre.

— **Totuși, ponderea pro-europenilor e mult mai mică decât acum cinci-șase ani, bunăoară, când vectorul european era susținut de peste 70% dintre moldoveni...**

— Cred că își spune cuvântul criza economică globală, la care se adaugă faptul că, în paralel cu vectorul european, la noi este promovat încă un model integraționist, ai cărui susținători își doresc să aducă Moldova în Uniunea Vamală - proiect inspirat de Rusia și, până nu demult, susținut de Belarus și Kazahstan, dar și de câteva partide politice locale. Este foarte important ca fiecare cetățean să își aleagă într-o manieră liberă și independentă modelul preferat de

dezvoltare a țării. Dar, și mai important e să o poată face în baza unor fapte reale, fiind informat și nu manipulat.

Deocamdată, din păcate, asistăm preponderent la manipulare, la diseminarea unor date rupte din context despre Uniunea Europeană sau care sunt din start false. Noi însă preferăm să comunicăm bazându-ne pe realități, pe experiența altor state care s-au alipit UE - în special a celor din Europa Centrală și de Est, și a Țărilor Baltice - și pe rezultatele atinse de ele în urma aderării. Dacă modelul european a fost eficient pentru aceste țări, de ce nu ar fi bun și pentru noi? Nimeni nu promite schimbări radicale și într-un timp foarte scurt, dimpotrivă, realizăm cu toții că este un proces deseori dificil, deseori necesitând sacrificii. Căci nu este ușor să schimbi un sistem și să construiești altul, mult mai avansat și mai sofisticat. Însă abordările oneste în ceea ce privește procesul de reformare și modernizare a țării sunt cele mai corecte. Și sunt convinsă

că, dacă ești onest și depui efort, apar și rezultate.

— **Ați pomenit de dreptul la alegere. Adversarii integrării europene tocmai asta reproșează guvernării - că nu acceptă organizarea unui referendum în cadrul căruia oamenii să se pronunțe asupra vectorului de dezvoltare politică a țării.**

— Cel mai bun referendum vor fi alegerile parlamentare din toamna acestui an. Cu certitudine, campania pentru parlamentare va fi nu doar despre politicile promovate de diferite partide, ea va fi cu precădere despre modelul de dezvoltare pe viitor a țării. Sunt optimistă în această privință și cred în înțelepciunea poporului nostru.

— **Nu am lucrat pentru entuziasm, ci pentru rezultat”**

— **Cât de mare e rezultatul pe vize, totuși?**

„Îi îndemn pe toți cititorii acestei publicații să știe să facă alegerea corectă, poate, nu atât pentru ei, cât pentru viitoarele generații. Pentru copiii noștri, care sunt mai mobili decât noi, care vorbesc limbi străine și care se regăsesc în spațiul valoric european. Înțeleg nostalgia, care ne e caracteristică tuturor, dar suntem datori să le asigurăm urmașilor noștri dreptul la o viață mai bună, mai prosperă și mai stabilă”

— **Că nu prea observăm entuziasm în societate...**

— Noi nu am lucrat pentru entuziasm, ci pentru un rezultat în beneficiul cetățenilor. Ca să putem însă vorbi, astăzi, de acest rezultat, a fost nevoie de un efort constant al mii de oameni. Îmi amintesc că, atunci când am comparat Planul de Acțiuni pe vize și Catalogul Schengen pentru statele membre ale UE, am constatat că mai toate condiționalitățile sunt identice. Deci, de facto, am trebuit să implementăm criteriile Schengen în domeniul justiției și afaceri interne. Și am reușit, per total fiind modificate sau adoptate 42 de acte legislative. A urmat implementarea acestora, inclusiv reformarea serviciului de grăniceri și trecerea la pașapoartele biometrice. Toate activitățile noastre au fost monitorizate cu strictețe de către misiunile de evaluare ale UE. Și, credeți-mă, dacă n-am fi întrunit măcar o singură condiție, nu s-ar fi produs abolirea. Mai ales că mereu a existat o serie de state mai sceptice care se îndoiau de capacitatea noastră de a duce la bun sfârșit acest proces. Dar niciodată nu le-am dat motive să se pronunțe negativ. Tocmai de aceea, decizia statelor membre la nivel de ambasadori a fost pozitivă încă din decembrie 2013...

— **Ce i-ați sfătui pe moldoveni să facă pentru a nu pierde această realizare?**

— Să citească atent

„Ghidul pentru libera circulație în spațiul european” (vezi pagina 8 - n.a.), publicat de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și care, la punctele de trecere a frontierei, e distribuit celor care se îndreaptă spre Europa. Regulile sunt foarte clar definite: este vorba de un sejur scurt pe teritoriul UE - 90 de zile pe durata a șase luni, iar depășirea acestei perioade e pasibilă de sancțiuni. Cel mai grav este însă că în UE există clauza de suspendare a regimului fără vize pentru statele ale căror cetățeni abuzează de prevederile acestuia. Sper că Moldova nu va ajunge pe „lista neagră” a miniștrilor europeni de Interne, respectiv nu vor fi reintroduse vizele. Asemenea decizii odată luate, foarte greu se revine asupra lor. Mai multe libertăți, inclusiv cea de a munci, vom obține în clipa aderării la UE.

— **O eventuală renegociere a Acordului de Asociere va fi în dezavantajul nostru”**

— **De ce Acordul de Asociere a devenit o sperietoare pentru moldoveni - că ne vom pierde suveranitatea, că vom deveni o colonie pentru mărfurile europene?..**

— El este sperietoare doar pentru cei care nu fac un minim efort ca să se informeze și acest lucru nu s-a întâmplat fără contribuția activă a oponentilor euro-integrării. De ce au avut nevoie ei de acest lucru?

continuare în pag. 4 ▶

Natalia Gherman, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene:

„În 2014, Ziua Europei este una deosebită”

► urmare din pag. 3

Probabil, pentru că și-au dat seama că, odată cu implementarea lui, procesul de integrare în structurile europene devine cu adevărat ireversibil, iar ei vor pierde pârghiile de influență politică și economică. Vreau să le spun, încă o dată, tuturor că textul Acordului, inclusiv prevederile referitoare la Zona de Liber Schimb, este tradus în română și rusă, și este public. Oricine le poate citi, ca să fie informat din prima sursă, fără să se lase mințit despre lucruri care nici nu există în textul Acordului. Și îmi îndemn concetățenii să dedice puțin timp măcar pentru capitolele ce îi vizează din punct de vedere profesional...

— **Ce ați evidențiat, dacă ar fi să vă referiți pe scurt la Acordul de Asociere?**

— Înainte de toate, voi spune că Acordul este obligatoriu, din punct de vedere juridic, pentru ambele părți și, dacă nu e respectat, poate fi declanșat mecanismul de soluționare a disputelor pentru neonorarea obligațiilor

De la stânga la dreapta: Dna Natalia Gherman, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova; Dl Stefan Fule, membru al Comisiei Europene; Dna Lucinda Creighton, ministrul irlandez de stat pentru afaceri europene. Foto: europa.eu

asumate. Este o regulă care ne va disciplina și responsabiliza pe toți. Aș mai menționa avantajele Zonei de Liber Schimb. Astfel, implementarea standardelor înalte fitosanitare va însemna sporirea calității produselor pe care le vom exporta în UE sau în alte țări, dar și a celor pe care le vom consuma acasă, ceea ce înseamnă o investiție în sănătate.

La fel, va fi îmbunătățit climatul de afaceri, grație adoptării, în armonie cu normele europene, a Legii cu privire la concurență și a Legii cu privire la ajutorul de stat. Aceasta va determina schimbarea modului în care sunt protejate

investițiile străine. Fiecare investitor va ști că afacerea sa e protejată. În caz contrar, Moldova poate fi atacată la Curtea Europeană de Justiție. Noi suntem convinși că investițiile vor veni, respectiv vor apărea locuri noi de muncă, vor fi diversificate domeniile de afaceri în agricultură, industrie, textile, care este unul de mare perspectivă. Țările UE reprezintă o piață unică enormă, de peste 500 de milioane de consumatori. O piață care va fi solidară cu noi, așa cum s-a întâmplat la începutul anului curent, când Uniunea Europeană și-a deschis larg și necondiționat porțile pentru produsele

vinicole moldovenești, ca răspuns la noul embargo rusesc impus țării noastre.

— **Și cu piața noastră ce se va întâmpla?**

— În cadrul negocierilor Acordului de Asociere și a Zonei de Liber Schimb am reușit să obținem o perioadă de tranziție destul de îndelungată pentru diferite sectoare ale economiei naționale - înainte de toate, pentru agricultură. Nu ne vom liberaliza piața imediat după aderarea la Zona de Liber Schimb pentru sectoare precum producția zahărului și a lactatelor, producția de carne crudă și procesată. Perioada de tranziție va fi

de până la zece ani, și asta pentru că dorim să investim în continuare în dezvoltarea acestor sectoare și în sporirea calității produselor moldovenești. Doar atunci când vom fi gata să facem față concurenței, vom liberaliza piața. În același timp, producătorii noștri vor putea exporta în UE, în regim asimetric, așa cum se întâmplă și în prezent. Mai ales că avem produse care deja sunt destul de competitive pe piața europeană - în special, este vorba de vinuri și de produse de origine vegetală. În cazul produselor de origine animalieră, va trebui de investit în asigurarea condițiilor fitosanitare, în certificarea originii, în instruirea personalului care va lucra pe domeniul siguranței alimentelor, să achiziționăm laboratoarele ce vor dovedi calitatea alimentelor. Uniunea Europeană s-a angajat să ne susțină continuu în acest sens, cu banii și cu expertiza necesare.

— **Ce îi răspundeți opoziției comuniste, care nu conține să vă acuze că ați negociat prost Acordul de Asociere și că acesta ar trebui revizuit?**

— O voi spune nu doar

în calitate de ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, ci și în cea de negociator-șef al celor două documente: este o acuzație iresponsabilă și mincinoasă, în condițiile în care am obținut această perioadă lungă de tranziție și mecanisme de protecție a pieței, ce nu au mai existat până acum în Acordurile de Asociere semnate de UE cu alte țări, precum și asigurarea susținerii și asistenței din partea UE pentru implementarea Acordului. Prevederile Acordului de Asociere sunt mult mai benefice Republicii Moldova decât Uniunii Europene. Iar o eventuală renegociere a lui, pe care o cer opoziții viitorului european al țării noastre, pe lângă faptul că nu e corectă din punct de vedere juridic, ar putea reduce din avantajele pe care le-am obținut și parafat în acești patru ani de muncă intensă. Atunci când deschizi cutia Pandorei nu știi niciodată care va fi rezultatul final.

— **Vă mulțumim pentru interviu și vă dorim succes și putere în continuare.**

Andreea Ștefan

ZIUĂ EUROPEI 2014

în Republica MOLDOVA

Chișinău
10 Mai 13.00

ORĂȘELUL EUROPEAN

- Ambasade și Proiecte Europene
- Bucătărie Europeană
- Dezbateri publice
- Școală de limbi europene
- Programe educaționale
- Leții de dansuri europene
- Concursuri

CONCERT 19.00

Staruri autohtone MORANDI (ROMÂNIA)

Caravana „Europa pentru fiecare” va ajunge, pe 10 mai, la Chișinău

Liberalizarea regimului de vize cu UE, ce înseamnă cu adevărat procesul de integrare europeană și ce beneficii le va aduce apropierea de Europa cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv celor care locuiesc în stânga Nistrului, sunt câteva dintre subiectele abordate de animatorii caravanei „Europa pentru fiecare”.

Lansată în cadrul unui proiect finanțat de UE, caravana se va desfășura în mai multe localități ale republicii. Primul popas a fost făcut, la 30 aprilie, la Cahul. Într-un cort de informare, instalat în centrul orașului, experții caravanei au oferit tuturor trecătorilor Ghidul pentru libera circulație în UE și consultații la temă. De asemenea, a avut loc o întâlnire cu studenții și profesorii de la Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” și o dezbateri cu participarea reprezentanților autorităților

„Să descoperim Europa!”, în toate școlile și liceele din țară

Eliminarea vizelor pentru călătoriile în țările europene a fost sărbătorită în toate școlile și liceele Moldovei în cadrul săptămânii tematice „Să descoperim Europa!”. La lecțiile prevăzute de programul de studii, precum și la orele de dirigenție, elevii au discutat despre integrarea europeană și s-au familiarizat cu istoria și cultura Europei, cu modul în care funcționează

publice locale din regiune și ai societății civile. În discuție, un accent deosebit a fost pus pe interdependența dintre soluționarea conflictului transnistrean și procesul de integrare europeană al țării. În special, participanților li s-a vorbit despre eforturile depuse de autoritățile statului împreună cu partenerii externi, inclusiv UE, pentru a ajuta Transnistria să-și depășească problemele social-economice existente la zi.

La 10 mai Caravana va ajunge la Chișinău, pentru a participa la Ziua Europei.

instituțiile europene. Totodată, în școli au fost organizate dezbateri și concursuri tematice de eseuri, desene, postere etc. Pentru buna desfășurare a activităților, instituțiile de învățământ au putut utiliza un șir de resurse web specializate, inclusiv site-ul oficial al Uniunii Europene.

Zece ani de la marea extindere

Ce le-a adus noilor membre ale UE aderarea la Comunitatea Europeană

Uniunea Europeană a celebrat, la 1 mai curent, cea mai mare extindere din istoria sa. Acum un deceniu, în aceeași zi, la UE au aderat zece state - Cipru, Republica Cehă, Ungaria, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia și Slovenia. Astfel, anul 2004 a reprezentat o lărgire istorică și, totodată, a marcat reuniificarea Europei după decenii de divizare, de vreme ce opt din cele zece țări s-au aflat anterior sub regimul comunist.

Victoria Vlad

„Această aderare unește Europa de Est și de Vest, „cârpind” astfel fisurile lăsate de cel de-al Doilea Război Mondial și de Războiul Rece”, titra presa europeană la acel moment, salutând revenirea acasă a zece țări din Europa Centrală, de Est și bazinul Mediteranean.

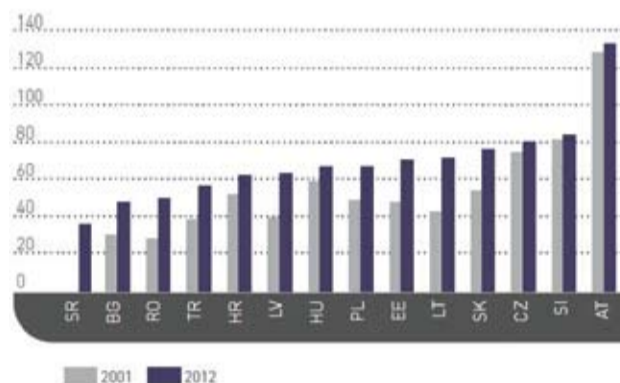
Fisurile odată astupate, cea de-a cincea extindere a UE, din 1 mai 2004, ridică numărul țărilor membre ale Uniunii Europene de la 15 la 25. Granițele UE s-au mutat considerabil spre est, iar noile membre au preluat valorile comune de libertate, democrație, respectare a legii a drepturilor omului, caracteristice Europei. „Valul de extindere este o realizare unică, deoarece înseamnă unitate în diver-

Impactul extinderii asupra vieții cotidiene

- » De la 1 mai 2004, noii cetățeni ai Uniunii Europene au avut posibilitatea de a trăi, călători, munci legal și studia cu mai multă ușurință pe întreg teritoriul acesteia.
- » Legislația europeană a garantat, pentru noile țări membre, standarde în ceea ce ține de siguranța bunurilor și a serviciilor, publicitate, comerț electronic, practici comerciale legale, reguli privind mediul înconjurător și siguranța alimentației.
- » Noile state membre au beneficiat de moștenirea reprezentată de diferitele limbi, culturi, tradiții sau tezaururi ale țărilor fondatoare, la fel cum și acestea din urmă au devenit mai bogate din punct de vedere cultural odată cu extinderea Uniunii.

După extinderea din 2004, Europa „celor 25” este al treilea ansamblu populat din lume, cu mult înaintea Statelor Unite (300 de milioane de oameni) și a Rusiei (140 de milioane)

PIB-ul per capita în Europa Centrală și de Est

CÂTEVA ȚĂRI ȘI CIFRE

REPUBLICA CEHĂ: Exporturile Cehiei au crescut cu 240% în ultimii zece ani, iar cehii dirijează 82% din exporturi către UE, în vreme ce 66% din importuri provin de la partenerii europeni. Au devenit realitate vise precum mobilitatea sau echivalarea diplomelor de studii într-o Europă fără frontiere.

SLOVENIA: Salariul mediu a crescut cu 400 de euro, până la 1550 de euro brut, însă numărul șomerilor a ajuns la 10%, iar puterea de cumpărare s-a prăbușit. Potrivit unui sondaj de opinie din decembrie 2013, numai 17% dintre sloveni se declară mulțumiți de UE, însă 46% ar vota totuși din nou în favoarea aderării.

CIPRU: Reformele produse au asigurat calitatea în sectoare precum sănătatea, siguranța, protecția consumatorului sau mediul, iar Ciprului i-au fost deschise noi piețe pentru produsele sale. Au scăzut prețurile ca urmare a concurenței, iar studenții au putut ajunge în universitățile europene cu cheltuieli mai mici.

LETONIA: Investițiile europene au ajutat la înnoirea infrastructurii, la construcția de șosele noi, la dezvoltarea industriei precum cea constructoare de mașini, cea chimică, electrică sau metalică. Progresele economice au fost foarte rapide.

SLOVACIA: A știut să profite cel mai bine de aderarea la UE, cu o creștere de 75% în acești zece ani, fapt ce i-a adus numele de „tigrul” Europei de Est. A reușit să devină o putere în sectorul automobilistic, pe teritoriul ei operând numeroase companii multinaționale, cu o producție anuală de peste un milion de vehicule.

sitate și, în același timp, un angajament luat pentru promovarea prosperității continentului nostru prin pace, securitate, solidaritate și stabilitate pentru toți cetățenii europeni”, notează în studiul „UE și procesul de extindere” cercetătorul Alina Buzaianu de la Institutul Român de Studii Internaționale (IRSI).

Noile membre vs. vechile componente ale Uniunii

Inițial, mulți au văzut în aderarea celor zece țări o potențială sursă de probleme. Statele bogate din UE, în frunte cu Germania și Franța, și-au dorit înghețarea bugetului european la nivelul actual existent, în pofida admiterii unor țări al căror standard de viață nu reprezenta, în unele cazuri, decât o treime din media vechilor țări membre. Și sondajele erau descurajatoare, Eurobarometrul arătând că aproape jumătate (47%) din populația „celor 15” percepe extinderea mai mult ca pe un pericol, decât ca pe o oportunitate.

Totuși, realitatea și cifrele au arătat altceva. Odată cu aderarea noilor state, populația UE a crescut cu 73 de milioane de oameni, ajungând la cifra de 450, iar UE devenind cel mai mare bloc comercial din lume. Astăzi Uniunea Europeană reprezintă cea mai mare piață unică din lume, cu circa 19% din comerțul mondial. „Accederea celor zece țări a generat, pentru Europa „celor 25”, creșterea Produsului Intern Brut per total (PIB) cu 4-5%”, precizează Alina Buzaianu. Cu un PIB de 10.000 miliarde de euro, Uniunea Europeană concentrează astăzi o treime din bogățiile lumii și o cincime din comerțul internațional.

Cu o creștere economică de 0,4% în 2004, „cei 15” au lăsat impresia că stau pe loc în raport cu ritmul de 3,6%, înregistrat în 2005 de cei zece nou-veniți. Totuși, noile țări membre, care reprezentau doar cinci la sută din economia UE, au beneficiat progresiv de ajutoare agricole directe, care au devorat încă jumătate din bugetul comunitar. În schimb, odată cu accederea noilor state, condițiile generale pentru desfășurarea afacerilor au fost îmbunătățite printr-un cadru legal extins și liberalizat, în special, în ceea ce privește investițiile, însoțit de solidaritatea cu regiunile mai puțin dezvoltate ale Comunității. Toate acestea au contribuit la o creștere economică generală susținută a noilor membre.

De fapt, încă de la mijlocul anilor 1990, Europa de Est și Centrală a făcut dovada unui dinamism economic considerabil. Iar după aderarea la UE scara de schimbare în această regiune a fost fără precedent. Drept urmare, astăzi, PIB-ul per capita în Republica Cehă, Slovacia și Slovenia se ridică la 75-80% din media UE, în timp ce Ungaria și Polonia sunt la 60%. Și există un potențial suplimentar de creștere (vezi graficul). La fel, după zece ani distanță, este de nerecunoscut Polonia. Aderarea la Uniunea Europeană a condus la dezvoltarea economică a acestei țări, care și-a sporit Produsul Intern Brut cu 100% și în prezent este principala țară care primește ajutoarele comunitare. Aceasta a influențat benefic piața muncii, de la lărgirea din 1 mai 2004, șomajul scăzând în Polonia cu 1,5%.

Extinderea din 2004, un succes de necontestat al UE

După zece ani de la aderare, experții spun clar că extinderea Uniunii Europene, în mai 2004, a fost un succes de necontestat. „Regiunea noastră a îmbrățișat democrația, statul de drept și economia de piață. Ea a înflorit datorită creșterii dramatice în comerț și a investițiilor din Europa”, se arată în Raportul de evaluare „Zece ani de la aderarea la UE”, elaborat de Institutul de Politici Europene Centrale (IPEC) din Bratislava, Slovacia.

Integrarea Europei Centrale și de Est este unul dintre succesele cele mai uimitoare ale Uniunii Europene. Astăzi, la zece ani după aderare, regiunea vorbește cu încredere despre sine în Europa și în lumea întreagă. „Țările noastre sunt acum un motor de creștere pentru economia UE. Ba mai mult, e de așteptat ca regiunea să crească mai repede decât Europa de Vest în următorii cinci-zece ani, datorită costurilor sale salariale mai mici, forței de muncă bine pregătite și datoriei mai mici în sectorul public și privat. De asemenea, PIB-ul combinat al celor patru țări din Grupul Vișegrad - Cehia, Polonia, Slovacia și Ungaria - le fac să fie a 15-a cea mai mare economie din lume. Concluzia care se impune e că cel de-al doilea deceniu în UE necesită noi planuri și noi ambiții”, precizează raportul IPEC.

Prin urmare, UE de astăzi este foarte diferită de ceea ce a fost în 2004...

ADEVĂRUL DESPRE INTEGRAREA EUROPEANĂ

10 cele mai răspândite minciuni despre Zona de Liber Schimb

1. MINCIUNĂ: Fostele țări socialiste, care au aderat la UE, au avut doar de pierdut

ADEVĂR: Toate țările care au dezvoltat relații economice strânse cu UE după 1990 au avut de câștigat. Și-au dezvoltat economia, infrastructura, agricultura, sistemul medical și cel de educație, beneficiind de sprijinul financiar al UE. Astăzi, în oricare dintre țările UE, standardele de viață și nivelul de trai sunt de câteva ori mai mari decât în Moldova sau în statele Uniunii Vamale. Bunăoară, în România, care a aderat la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, PIB-ul pe cap de locuitor estimat pentru anul 2014 este de 17.004 dolari. Iar în Croația, cea mai tânără membră a Uniunii, aderând la 1 iulie 2013, această cifră este de 18.314 dolari.

2. MINCIUNĂ: Se vor scumpi produsele alimentare și medicamentele

ADEVĂR: Prețurile - fie la produse alimentare, fie la medicamente - depind, în mod direct, de costurile de producție și de taxele instituite la importul acestora. Odată cu instituirea Zonei de Liber Schimb dintre Republica Moldova și UE, respectiv odată cu intensificarea concurenței și cu eliminarea graduală a tarifelor vamale, prețurile inevitabil vor scădea. Producătorii eficienți vor putea să facă față concurenței, iar consumatorul moldovean merită prețuri mai mici și calitate mai bună, lucru posibil numai atunci când există o diversitate mai mare de producători și de produse.

3. MINCIUNĂ: Uniunea Europeană va transforma mii de agricultori în șomeri

ADEVĂR: În politicile agricole ale UE, la fel ca și în Acordul de Asociere, nu există o limită numerică pentru cei care pot munci în domeniul agricol. Scăderea continuă a numărului de angajați în agricultură în Europa s-a datorat nevoii de rentabilizare a sectorului; în plus, aceasta depinde de strategiile și de obiectivele fiecărei țări.

4. MINCIUNĂ: Moldovenii nu vor mai putea intra liber în Rusia și nici munci acolo

ADEVĂR: Republica Moldova nu trebuie să aleagă între Europa și Rusia. Drumul european al Moldovei nu înseamnă ruperea relațiilor cu Estul. Vorbim, înainte de toate, de modernizarea și dezvoltarea țării, nu de geopolitică. Noi ținem la relațiile noastre cu Rusia, iar Acordul de Asociere nu ne obligă să ieșim din CSI ori să denunțăm relațiile economice, umane și culturale cu oricare altă țară. Moldova nu intenționează să înăsprescă regimul de intrare pe teritoriul său pentru cetățenii ruși, prin urmare, nu există nicio premisă obiectivă ca Rusia să facă același lucru.

5. MINCIUNĂ: Europa, de la noi, are nevoie doar de brațe de muncă ieftine

ADEVĂR: Orice țară are nevoie de investiții, iar semnarea Acordului va determina o schimbare a atitudinii investitorilor și a piețelor internaționale față de Moldova. Faptul că noile întreprinderi vor solicita brațe de muncă autohtone înseamnă că oamenii nu vor mai trebui să plece în alte țări pentru a-și câștiga bucata de pâine. La fel, se așteaptă ca micul business și fermierii noștri, care vor avea mai multe posibilități să vândă în străinătate, să genereze locuri de muncă și salarii mai mari.

6. MINCIUNĂ: Dacă vom adera la Uniunea Vamală, vom avea gaze mai ieftine

RĂSPUNS: Prețul la gaze nu este stabilit de Uniunea Vamală, ci de Federația Rusă, care urmărește propriile interese politice și economice. Și chiar dacă o astfel de reducere va exista, nu avem nicio garanție privind durata acestor subvenții, ceea ce ne va face și mai dependenți de Rusia în domeniul energetic. În plus, prețul intern la gaze în Rusia crește - la sfârșitul lui 2013, Ministerul rus al Economiei argumenta necesitatea de a ajusta prețurile la gaze pe intern în Rusia la nivelul de 72% din prețul mediu european. Între timp, se așteaptă o diminuare a prețurilor la energie în Europa în următorii ani, generată de dezvoltarea surselor neconvenționale.

7. MINCIUNĂ: Vom deveni o colonie pentru mărfurile europene

ADEVĂR: Din punct de vedere economic Acordul de Asociere este mai avantajos pentru Moldova, decât pentru Europa. UE are 28 de țări, o populație de peste 500 de milioane de oameni, al căror venit mediu anual este de circa 39.000 dolari - piața Republicii Moldova e de vreo 120 de ori mai mică. În plus, Moldova deja e mult mai integrată în spațiul economic european, decât în cel euroasiatic. În 2012, din volumul total al comerțului extern al țării noastre, 52% erau orientate spre UE, iar spre Rusia - doar 11,8%. Din regiunea transnistreană, în 2012 circa 45% din exporturi au mers către UE. Importul din UE a fost de 44% (mai puțin de 1% din totalul exporturilor europene), iar importurile din CSI au avut o tendință clară de scădere din 2004 încoace. Totuși, Acordul de Asociere este reciproc și companiile noastre vor avea șanse egale pe piața UE, datorită eliminării taxelor de import. Din 1 ianuarie 2014, vinurile moldovenești deja au primit undă verde în Europa.

8. MINCIUNĂ: Zona de Liber Schimb va genera dificultăți economice imediate, pe când Uniunea Vamală ne va ușura viața

ADEVĂR: Experții estimează că asocierea cu UE va stimula economia, generând o creștere între 3,2%- 5,4% pe an; va crea premise pentru apariția a mai multe locuri de muncă și mai bine plătite; va majora comerțul cu UE cu 15-16% și va face Moldova mai atractivă pentru investitori, iar concurența va genera prețuri mai mici. Aderarea la Uniunea Vamală va avea un efect invers, și anume, creșterea prețurilor pentru mai multe categorii de mărfuri. Aceasta deoarece, ca membri ai Uniunii Vamale, vom fi obligați să majorăm taxele de import pentru mărfurile importate din UE, China și Turcia. În cazul dat, prețurile ar crește de la 2,0% pentru băuturile alcoolice și non-alcoolice până la 13% pentru îmbrăcăminte. Sigur că automobilele LADA nu se vor scumpi pentru noi, prețul la cele de import va sălta însă cu mult.

9. MINCIUNĂ: După aderarea la Zona de Liber Schimb vor apărea probleme cu partenerii comerciali tradiționali, inclusiv cu Rusia, Belarus și Kazahstan

ADEVĂR: Zona de Liber Schimb cu UE în sine nu va crea obstacole pentru comerțul sau activitatea investițională cu Rusia și alte țări din CSI. Cele 28 de țări membre ale UE au cu Rusia o relație dinamică și consolidată, guvernată de regulamentele Organizației Mondiale a Comerțului, a că-

rei membră este și Moldova. Țara noastră participă deja în Zona de Liber Schimb a CSI și, dintr-o perspectivă pur legală, acordurile de liber schimb pot coexista, fiecare participant fiind liber să continue realizarea propriei politici comerciale independente. Apropos, și Uniunea Europeană are o varietate de acorduri economice de liber schimb cu partenerii săi.

10. MINCIUNĂ: Deschiderea piețelor noastre va afecta sectorul agricol

ADEVĂR: Unele taxe de import din partea Moldovei vor fi diminuate, dar cele mai sensibile sectoare (carnea de pasăre, de porc etc.) vor fi protejate. Pentru acestea, negociatorii noștri au obținut o perioadă de tranziție de trei până la zece ani. Astfel, producătorii vor avea suficient timp pentru a se adapta la noile condiții tehnologice și concurențiale. De asemenea, Moldova a negociat mecanisme de protecție, în caz de importuri foarte ridicate ce ar amenința un sector economic - o premieră într-un acord de acest gen - și o clauză de salvagardare ce prevede reintroducerea taxelor vamale pe o perioadă limitată pentru importuri sensibile. Acest fapt dovedește că, pentru UE, instituirea Zonei de Liber Schimb este, înainte de toate, un instrument prin care să susțină dezvoltarea economică a Moldovei.

12 cele mai răspândite minciuni despre Acordul de Asociere

1. **MINCIUNĂ:** Acordul de Asociere ne va submina suveranitatea și independența

ADEVĂR: Republica Moldova, în calitate de țară asociată la Uniunea Europeană, va fi în drept să-și decidă și rezolve de sine stătător problemele interne. Acordul de Asociere promovează respectul pentru suveranitatea și integritatea teritorială a statului, pentru independența și inviolabilitatea hotarelor lui. Scopul Acordului este preluarea, de către Republica Moldova, a acquis-ului UE, adică a celor mai bune practici la nivel comunitar, nicidecum impunerea unor decizii care nu ar fi benefice pentru viitorul și modernizarea țării. Este vorba, în mod special, de împărtășirea unor valori și principii comune - democrația și statul de drept, respectul pentru drepturile omului, buna guvernare, economia de piață și dezvoltarea durabilă.

2. **MINCIUNĂ:** Va trebui să renunțăm la cultura și tradițiile moldovenești

ADEVĂR: Republica Moldova va continua să-și afirme identitatea culturală, valorile naționale și tradițiile. Europa nu ne obligă să ne dezicem de tradițiile și de datinile noastre. Dimpotrivă, Uniunea Europeană - al cărei slogan e „Unitate în diversitate” - promovează și încurajează diversitatea culturală a statelor membre. Astfel, fiecare țară a comunității a putut să își păstreze limba națională și credința. Italienii au rămas italieni, polonezii - polonezi, chiar dacă sunt membri ai Uniunii Europene.

5. **MINCIUNĂ:** Nu vom putea sacrifica porcul de Crăciun sau cu orice altă ocazie

ADEVĂR: Este un fals evident și aici vom invoca, din nou, exemplul României, care este membră a UE din 2007 și unde populația de la sate continuă să respecte tradițiile lăsate de strămoși. Reglementările europene vizează exclusiv situațiile când carnea obținută în condiții casnice este plasată pe piață, spre comercializare. În aceste cazuri se impune un control strict, lucru care deja e respectat în Moldova.

3. **MINCIUNĂ:** Ne vor forța să devenim catolici, iar în cimitire morții vor fi înmormântați fără de cruci

ADEVĂR: În Acordul de Asociere nu există nicio referire la religie, iar convingerile religioase ale fiecărui cetățean sunt de neatins în Uniunea Europeană. Patru țări-membre ale UE sunt predominant ortodoxe: România, Bulgaria, Cipru și Grecia, iar credința cetățenilor lor nu a fost schimbată după accesarea în UE. Ortodocșii reprezintă circa 10% din totalul populației Uniunii. Importante comunități ortodoxe există în Țările Baltice și în Finlanda; ortodoxe sunt și Serbia și Macedonia, țări cu aspirații europene. Peste tot, unde există comunități ortodoxe, crucile în cimitire sunt puse în stil ortodox, iar România este cel mai apropiat exemplu în acest sens.

4. **MINCIUNĂ:** Moldova va trebui să permită căsătoriile persoanelor de același sex

ADEVĂR: Apărăm și respectăm valorile familiei tradiționale, principiile morale și creștine. Nici Acordul de Asociere, nici un alt document semnat cu UE nu conține vreo prevedere sau vreun cuvânt prin care Moldova se angajează să legalizeze căsătoriile între persoanele de același sex. Nu sunt obligate să facă acest lucru nici țările UE, decizia fiind una individuală. Singurul angajament al Republicii Moldova este asigurarea egalității de șanse, pentru a proteja cetățenii împotriva discriminării și pentru a le asigura un tratament egal, în special, la angajarea în câmpul muncii.

6. **MINCIUNĂ:** Europeanii ne vor spune când și cum ne putem tăia copacii din curte

ADEVĂR: Europeanii apără și respectă proprietatea, protejează libertățile cetățeanului. Fiecare proprietar este liber să decida dacă și cum își taie un copac în curtea proprie. Excepție fac monumentele naturii (de exemplu, Stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt). Pentru domeniul public, decid autoritățile locale sau centrale.

7. **MINCIUNĂ:** După ridicarea vizelor, toți vor pleca și țara va rămâne fără oameni

ADEVĂR: Libertatea de a pleca le va garanta oamenilor și libertatea de a reveni, fără teamă, acasă. Astfel, chiar dacă nu ne oferă dreptul la muncă, ci doar la călătorii de scurtă durată, de maximum 90 de zile timp de o jumătate de an, în țările din zona Schengen, regimul fără vize ne aduce noi libertăți și noi șanse. Călătorind liber, oamenii vor putea studia și încheia mai ușor contracte, inclusiv de muncă, vor putea stabili noi contacte umane și de afaceri, intensificând schimburilor culturale și educaționale. Toate vor avea un efect pozitiv pentru nivelul nostru de bunăstare.

8. **MINCIUNĂ:** Ni se va interzice să facem vin de casă

ADEVĂR: Vinul de casă continuă să fie produs și consumat în toate țările cu tradiții vinicole din Europa. În Ungaria, bunăoară, care de zece ani e membră a UE, vinul de casă reprezintă 20 la sută din

totalul celui consumat. În țările unde vinul se produce de secole - Italia, România, Ungaria, Slovacia, Cehia - sunt organizate anual festivaluri tradiționale, în care bucatele și vinurile de casă sunt elemente indispensabile. În același fel, moldovenii și cei care ne vizitează țara vor continua să se bucure de Festivalul Vinului la fiecare început de octombrie, ca și până acum.

9. **MINCIUNĂ:** Aproximarea de UE va crește tensiunea dintre Chișinău și Tiraspol

ADEVĂR: Noi ne dorim o regiune stabilă într-un stat modern și pentru aceasta ținem cont de necesitățile și interesele regiunii transnistrene. Transnistria este tratată ca parte componentă a Republicii Moldova, oamenii de afaceri de peste Nistru sunt încurajați să profite de viitoarele facilități economice, pe care le va aduce Zona de Liber Schimb cu UE. Cetățenii din stânga Nistrului se bucură de aceleași drepturi ca și cei de pe malul drept - fie că este vorba de asistență pe infrastructură, de desfășurarea afacerilor cu parteneri europeni sau de călătoria fără vize în Europa.

10. **MINCIUNĂ:** Moldova va trebui să adere la NATO, dacă vrea în Europa

ADEVĂR: Sub nicio formă, euro-integrarea nu este condiționată de aderarea la vreo structură militară. Dovadă: în UE există mai multe țări care nu sunt membre ale Alianței Nord-Atlantice - Finlanda, Suedia, Austria -, fapt ce nu le împiedică însă să fie membre UE de succes. Astfel, cei care spun că apropierea de UE înseamnă, automat, prezența Republicii Moldova în NATO, pur și simplu mint cetățenii.

11. **MINCIUNĂ:** Moldovenii nu sunt capabili să trăiască după standardele UE

ADEVĂR: Standardele și regulile europene - a căror menire este să pună în valoare fiecare individ, să-i dea șansa de dezvoltare și de afirmare - pot constitui motorul modernizării și pentru noi. Acestea și-au dovedit viabilitatea în timp și în alte țări. Lupta cu corupția, un stat de drept mai puternic și o infrastructură mai bună sunt, înainte de toate, în interesul și beneficiul nostru. La fel, se pune un accent puternic pe cooperarea pentru educație, instruire, multilingvism, tineret și sport, ceea ce va aduce o plus valoare și mai multe șanse de dezvoltare pentru copii și pentru adulți.

12. **MINCIUNĂ:** Regimul fără vize le trebuie doar celor bogați, oamenii de rând nu au ce căuta în Europa

ADEVĂR: Europa este un spațiu în care coexistă oameni de diferite categorii sociale, cu un nivel diferit de venituri. Poți să stai într-un hotel scump, dar și într-un hostel de 10-15 euro/noaptea ori să apelezi la un program de găzduire în familii. Poți să iei masa într-un restaurant de top, dar și să mănânci pe săturate într-un fast-food. Iar ca să te deplasezi spre Europa poți alege de la maxi-taxi până la avion. Datorită liberalizării spațiului aerian, un zbor spre Italia, planificat din timp, te costă până în 50 de euro. Și, apropos, în majoritatea capitalelor europene există o duminică pe lună în care intrarea în toate muzeele e gratuită. Încercați și vă veți convinge!

Cetățenii Republicii Moldova pot călători fără vize începând cu 28 aprilie 2014.

Decizia de a liberaliza regimul de vize pentru cetățenii Republicii Moldova este prevăzută de: Regulamentul (UE) nr. 259/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 539/2001 al Consiliului de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 105, p.9-11.

Ce presupune liberalizarea regimului de vize?

Libera circulație în spațiul Schengen care include statele membre ale UE:

Austria	Franța	Lituania	Portugalia	Slovenia	Bulgaria
Belgia	Grecia	Luxemburg	Republica Cehă	Spania	Cipru
Danemarca	Germania	Malta	Slovacia	Suedia	Croația
Estonia	Italia	Olanda	Slovenia	Ungaria	România
Finlanda	Letonia	Polonia			

+ state non-membre ale UE (dar care fac parte din spațiul Schengen): Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtenstein.

Excepție: Marea Britanie și Irlanda. Pentru a aplica pentru viză, contactați Centrul de solicitare a vizelor britanice (mun. Chișinău, str. Tighina 49/3, biroul 54).

- membru UE + Schengen
- membru UE (non-Schengen)
- spațiu Schengen (non-membre UE)

Cît pot sta în UE?

- Liberalizarea regimului de vize permite călătorii fără viză pentru o perioadă de pînă la 90 de zile în decursul a șase luni/180 zile.
- Liberalizarea regimului de vize permite doar călătorii pentru o perioadă scurtă, fără dreptul de muncă, studii, reintregirea familiei sau alte scopuri.
- Pentru călătorii de lungă ședere cetățenii Republicii Moldova trebuie să aplice pentru viza națională a statului membru al UE unde doresc să călătorească, în baza căreia vor solicita ulterior eliberarea permisului de ședere (unicul document care permite șederea legală pe teritoriul statelor membre ale UE mai mult de 3 luni de zile consecutiv).

Pot fi făcute mai multe călătorii în perioada celor 90 zile?

Da. Deși trebuie să vă asigurați că nu veți depăși 90 zile în decursul celor 180 zile. Vă recomandăm să accesați „calculatorul” de verificare a perioadei autorizate de ședere în spațiul Schengen:

www.ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/schengen_calculator_en.html

90 de zile la rînd

90 de zile în sumă

sau

De ce documente am nevoie?

Pașaport biometric valabil (cel puțin 6 luni de la data întoarcerii în țară)

Cum știu dacă am pașaport biometric?

Pașapoartele biometrice sunt eliberate tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Pașaportul biometric poate fi recunoscut prin simbolul de pe coperta pașaportului.

Cum pot obține un pașaport biometric?

La orice oficiu teritorial al Întreprinderii de Stat „Registru”, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sau orice Ambasadă/Oficiu Consular al Republicii Moldova peste hotare. Mai multe informații puteți găsi la: www.registru.md/pa

Cît costă?

Pentru adulți — 700 lei
Pentru copii între 7-12 ani — 600 lei
Pentru copii de pînă la 7 ani — 430 lei

Pot să călătoresc fără pașaport biometric?

Cu pașaport non-biometric nu veți putea călători fără viză în spațiul Schengen. Va fi nevoie în continuare să aplicați pentru viză la ambasadăle statelor membre ale UE/Schengen acreditate pentru Republica Moldova în baza Acordului Republica Moldova – Uniunea Europeană de Facilitare a Regimului de vize.

Ce poate solicita și întreba Poliția de Frontieră la intrarea în UE?

- Pașaportul biometric valabil (cel puțin 6 luni de la data întoarcerii în țară)
- Scopul clar al călătoriei și destinația (călătorie de afaceri, turism, vizită la prieteni sau rude, studii pînă la 90 de zile etc.). În vederea justificării scopului călătoriei, polițistul de frontieră ar putea solicita:

Turism, vacanță

- bilet tur-retur (avion, autobuz, tren etc.)
- rezervarea la hotel

Participarea la conferințe/seminare/reuniuni de afaceri/etc.

- invitația/agenda conferinței/seminarului/evenimentului la care participați

Călătoria cu automobilul

- cartea verde — asigurare internațională pentru autovehicule

Vizita la rude/prieteni

- datele de contact ale persoanei care vă invită (adresa, număr de telefon etc.)
- o copie a permisului de ședere a persoanei la care mergeți

Tratament

- confirmarea din partea instituției medicale la care mergeți sau recomandarea instituției medicale din Republica Moldova pentru efectuarea tratamentului la instituția din statul membru UE

- Asigurarea medicală pentru întreaga perioadă de călătorie/ședere;
- Confirmarea mijloacelor suficiente de trai pentru perioada de călătorie/ședere, cît și pentru întoarcerea în țara de origine (bani lichizi sau cecuri de călătorie sau carduri bancare valabile, etc.). De cele mai multe ori această sumă nu depășește 50 euro pe zi, în cazul în care persoana are rezervare la hotel.

Ce se întîmplă în cazul în care nu respect regulile UE?

Cetățenii Republicii Moldova trebuie să respecte:

- regulile de intrare și de ședere pe teritoriul statelor din zona Schengen și cele care aplică regulile Schengen.
- să nu depășească 90 de zile în decursul a șase luni/180 zile.
- legislația locală, inclusiv regulile de circulație rutieră și ordine publică.

În cazul în care cetățenii Republicii Moldova vor încălca regulile de ședere, vor fi puși în situația de a părăsi sau de a fi deportați forțat din țara membră a UE (acțiune care întotdeauna este asociată cu interdicția de intrare de la 1 pînă la 5 ani). Alternativ statele membre ale UE pot aplica măsuri administrative — amenzi, care pot ajunge pînă la 3000 de euro. În cazul în care amenziile nu sunt plătite, persoanei nu i se va mai permite să intre în țara respectivă.

Pentru a intra în spațiul Schengen/UE cetățeanul Republicii Moldova trebuie:

- să NU fie pe lista persoanelor care reprezintă o amenințare pentru ordinea publică, sănătatea publică sau securitatea internă;
- să NU fie pe lista persoanelor a căror intrare este interzisă, cel puțin, în unul din statele în cauză;
- să NU fie condamnat în oricare dintre statele membre Schengen/UE pentru o infracțiune pentru care Codul Penal stabilește o pedeapsă de, minimum, 1 an de închisoare;
- să NU fie obiectul unui ordin de părăsire forțată (deportare sau expulzare), care se aplică, în special, în cazurile de ședere ilegală;
- să NU existe dovezi că persoana este implicată în activități criminale sau dovezi clare că intenționează să facă acest lucru.

Toate condițiile privind intrarea și șederea în spațiul Schengen sunt aplicabile pentru toți cetățenii străini din UE.

Centrul de Apel al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene

Contacte:

- RM 0 80 090990
- UE +373 22 690990

Zile de lucru:

- luni
- marți
- miercuri
- joi
- vineri
- sîmbătă
- duminică

8:00–17:00

Toate informațiile de contact ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova de peste hotare: www.mfa.gov.md

